

Swinginä musikaaleissa Momentum 1900 ja Something Rotten

Nicolas Frimodig

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2024

Muusikko, AMK
Musiikkiteatterin opintosuunta

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Muusikko, AMK
Musiikkiteatterin opintosuunta

FRIMODIG, NICOLAS KRISTIAN:
Swinginä musikaaleissa Momentum 1900 ja Something Rotten

Opinnäytetyö 38 sivua, joista liitteitä 5 sivua
Toukokuu 2024

Tässä opinnäytetyössä tarkasteltiin swingin työtehtäviä kahdessa eri musikaali-tuotannossa. Swing on henkilö, joka paikkaa useampaa ensemblen jäsentä mu-sikaaleissa. Opinnäytetyössä jaettiin esimerkkejä siitä, millaista oli työskennellä onstage swinginä Momentum 1900 -musikaalissa Tampereen Työväen Teatte-riassa ja offstage swinginä Something Rotten -musikaalissa Lahden Kaupunginte-atterissa.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli jakaa konkreettisia esimerkkejä swinginä työ-skentelystä harjoituskaudella sekä esityksissä. Työssä esiteltiin Stage Write Soft-ware -sovellus, jota opinnäytetyön kirjoittaja käytti musikaalien paikattavien teh-tävien opettelussa. Työssä jaettiin esimerkkejä sovelluksella tehdyistä isojen mu-sikaalinumeroitten paikkakartoista. Tämän lisäksi työn tarkoitus oli jakaa työka-luja esimerkkien kautta muille ensikertaa swinginä toimiville.

Työn tavoite oli tuoda esiin tietoisuutta swingien työmäärästä musikaalituotanto-jen eri vaiheissa sekä taiteellisen työryhmän ennakkosuunnittelun vastuusta on-nistuneen paikkausjärjestelmän takaamiseksi. Opinnäytetyössä esitellyt esimer-kit perustuivat kirjoittajan omiin kokemuksiin ja havaintoihin swinginä toimisesta kyseisissä tuotannoissa.

Työssä todettiin, ettei swingausta opeteta ammattiopinnoissa, mutta työtehtävää käytetään yhä useammissa musikaalituotannoissa Suomessa. Opinnäytetyön esimerkkien kautta havaittiin, että taiteellisella työryhmällä ja teattereilla on iso vastuu ennakkosuunnittelussa, jotta musikaalin varahenkilöjärjestelmä toimii ja välttään esitysten perumisilta.

Asiasanat: swing, musikaali, momentum 1900, something rotten, ensemble, stage write

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Culture and Arts, Music
Musical Theatre

FRIMODIG, NICOLAS KRISTIAN:
Working as a Swing in the Musicals Momentum 1900 and Something Rotten

Bachelor's thesis 38 pages, appendices 5 pages
May 2024

The purpose of this thesis was to share the experience of being a swing in two different musical productions. Swing is a person who cover other ensemble tracks in musicals. This thesis is based on the author's own experience of being an onstage swing in a new Finnish musical Momentum 1900 at TTT-Theatre and being an offstage swing in Something Rotten at Lahti City Theatre.

This Bachelor's thesis goes through concrete examples of the tasks that swings are doing in the rehearsal process to be able to learn all the different tracks. Stage Write Software was used with both musicals and the thesis shares examples of a few maps which were created with the software for different musical numbers.

Swinging is a skill that is not formally taught in Finland. This thesis gives an example of how these two shows were covered through swing's perspective. Creative teams and theaters should plan more in advance how they are going to use swings and other people covering so that the show does not need to be canceled.

Key words: swing, musical, momentum 1900, something rotten, ensemble, stage write

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	SWING TEHTÄVÄT	7
	2.1 Onstage Swing.....	7
	2.2 Offstage Swing.....	8
3	MOMENTUM 1900	9
	3.1 Audition ja Call Back	9
	3.2 Harjoituskausi	10
	3.2.1 Kevät 2022	10
	3.2.2 Syksy 2022.....	13
	3.2.3 Swing trackit.....	14
	3.2.4 Itsenäinen työskentely.....	15
4	SOMETHING ROTTEN	16
	4.1 Musikaalin omaksuminen.....	16
	4.1.1 Musiikin opetteleminen.....	18
	4.1.2 Koreografiat.....	19
	4.2 Esityksen seuraaminen eli shadowing	20
5	STAGE WRITE	22
	5.1 Sovellus	22
	5.1.1 Karttojen tekeminen	23
	5.2 Hengitä.....	25
	5.3 A Musical	26
6	ESITYKSET	27
	6.1 Momentum 1900.....	27
	6.1.1 Showplan	27
	6.1.2 Muistiinpanot	28
	6.2 Something Rotten	29
	6.2.1 Ennen esitystä.....	30
	6.2.2 Esitys.....	30
7	POHDINTA	32
	LÄHTEET	33
	LIITTEET	34
	Liite 1. Hengitä.....	34
	Liite 2. A Musical.....	37

ERITYISSANASTO

Audition	Koe-esiintyminen eli työnhakutilaisuus
Call Back	Koe-esiintymisen seuraava vaihe, joita voi olla useampia
Cut Show	Esitys, jossa kaikki trackit eivät ole mukana, vaan esitys tehdään vajaalla miehityksellä
Ensemble	Henkilöt, jotka laulavat, tanssivat ja näyttävät esityksessä, eivät ensisijaisesti rooleissa
Offstage swing	Ensemblen ulkopuolinen varallaolija, joka opettelee sovitun määrän ensemble track:jä ja kutsutaan paikalle tarvittaessa
Onstage swing	Ensemblen sisäinen paikkaaja, joka on mukana omalla ensemblepaikallaan ja paikkaa tarvittaessa sovitut swing tehtävät
SL	Stage left eli näyttämöltä katsottuna vasenpuoli
Split track	Swing tekee kahta tai useampaa trackia samanaikaisesti
SR	Stage right eli näyttämöltä katsottuna oikeapuoli
Stage Write	Sovellus, joka on luotu swingeille ja tanssikapteeneille. Alusta, jossa luoda paikkakarttoja ja muistiinpanoja musikaalin rakentamiseen
Swing	Ensemblen sisäinen paikkaaja, joka opettelee sovitun määrän ensemble track:jä ja on valmiudessa paikkaamaan tehtävät
Tanssikapteeni	Henkilö, joka vastaa esityskaudella paikkausten suunnittelusta ja valvoo esityksen laatua
Track	Yksittäisen näyttelijän esityksen kulku, sisältää toiminnan ja vastuutehtävät
Understudy	Näyttelijä, joka opettelee ja ylläpitää toisen näyttelijän roolin ja esittää sitä tarvittaessa

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön lähtökohtana on jakaa konkreettisten esimerkkien kautta, millaista oli toimia swinginä kahdessa eri musikaalissa. Swingien eli musikaalin ensemblen paikkaajien käyttö on yleistynyt Suomessa pandemian jälkeen useassa teattereissa. Tähän vaikuttaa se, että töistä jäädään matalammalla kynnyksellä kotiin sairastamaan, eikä esityksiin tulla enää puolikuntoisena. Teatterit ovat ymmärtäneet, että onnistuneilla varahenkilöjärjestelmillä saadaan turvattua esitystoiminta ja vältetään suuremmilta perumisilta, vaikka se viekin resursseja.

Tein kolmannen vuoden työharjoitteluni Tampereen Työväen Teatterissa Momentum 1900 -musikaalissa näytäntökaudella 2022–2023. Se oli yksi neljästä työharjoittelustani osana Tampereen Ammattikorkeakoulun musiikkiteatteriopintoja. Momentum 1900 on uusi kotimainen kantaesitys musikaali, joka oli samalla itselleni ensimmäinen kerta swinginä. Lisäksi toimin offstage swinginä Lahden Kaupunginteatterin Something Rotten -musikaalissa keväällä 2023.

Swingauستا ei opeteta vielä ammattiopinnoissa ja usein työtä joutuu oppimaan suoraan ammattiteatterin tuotannossa. Jokainen tuotanto on erilainen, riippuen teoksesta, teatterista ja taiteellisesta työryhmästä. Taiteellisella työryhmällä tarkoitan teoksen suunnittelijoita, jotka ovat ohjaaja, koreografi ja kapellimestari. Lisäksi tiimiin kuuluvat visuaaliset suunnittelijat sekä tuottaja, mutta työssäni keskityn enemmän näyttelijöitä ohjaaviin suunnittelijoihin.

Hyödynsin molempien musikaalien kanssa Stage Write Software -nimistä sovellusta, joka on kehitetty tanssikapteeneille ja swingeille. Esittelin tässä opinnäytetyössä sovelluksen hyödyntämistä jakamalla esimerkkejä, miten se auttoi swingaamisessa ja miten se toimii työkaluna musikaalin dokumentoimisessa.

Tämä opinnäytetyö toimii yhtenä esimerkkinä siitä, miten musikaalien ensemblen paikkaajien käyttö on paikattu Suomessa näytäntökautena 2022–2023. Tämän opinnäytetyön luettua saa käsityksen millaista on toimia onstage ja offstage swinginä.

2 SWING TEHTÄVÄT

Tässä opinnäytetyössä käydään läpi, millaista oli toimia onstage swinginä uudessa kantaesitys musikaalissa ja offstage swinginä valmiissa tuotannossa, johon hyppäsin mukaan esityskauden loppupuolella.

Swingeistä löytyy tällä hetkellä tietoa suomeksi vain opinnäytetöistä ja näyttelijöiden työehtosopimuksesta, jossa paikkausjärjestelmän termejä on avattu yleisellä tasolla (Suomen Näyttelijäliitto 2024). Olen kuunnellut erilaisia englanninkielisiä podcast-jaksoja sekä lukenut artikkeleita swingin työstä valmistautuessa työtehtävään.

2.1 Onstage Swing

Onstage swing on osana musikaalin ensembleä, eli näyttelijä on mukana jokaisessa esityksessä omalla ensemble-paikallaan. Sen lisäksi onstage swing paikkaa tarvittaessa ensemblen sisällä sovittuja tehtäviä poissaolojen seurauksena (Eyer & Smith 2015, 4). Tämä on yleisin tapa käyttää swingejä Suomen teattereissa.

Aaltosen opinnäytetyössä (2020) pohditaan syitä, miksi Suomessa onstage swingien käyttö on yleisempää: ”Tämä johtunee markkinoidemme pienuudesta niin tekijä- kuin talouspuolella. On huomattavasti taloudellisempaa palkata joku tai jotkin ensemblen jäsenistä tuuraamaan toisiaan tärkeissä näyttämöllisissä tapahtumissa kuin palkata tähän työhön erikseen henkilöstöä muun ensemblen lisäksi” (Aaltonen 2020, 11).

Aaltonen kuvaa opinnäytetyössään (2020) omaa kokemustaan onstage swinginä työskentelystä haastavana, mutta palkitsevana. Onstage swing opettelee harjoituksissa samaan aikaan koreografiat ja muun näyttämötoiminnan ensemblen kanssa. Haasteena onkin opetella useampi track eri iskuilla, koreografialla ja asemoineilla samalla kun opettelee omaa tehtäväänsä. Omat kokemukseni vastaavat Aaltosen (2020) kuvausta työtehtävästä.

2.2 Offstage Swing

Sanni Lehto kirjoittaa opinnäytetyössään (2021) näin: ”Offstage swing on ulkomailla yleisin swing-muoto. Sillä tarkoitetaan paikkaajaa, joka ei ole esityksessä lavalla, ellei hän paikkaa jotakuta. Hän saattaa odottaa koko esityksen ajan kulisseissa valmiina yllättävän sairastumisen tai loukkaantumisen varalta (Mercanti. 2018)” (Lehto 2021, 8).

Näyttelijöiden työehtosopimukseen (Suomen Näyttelijäliitto 2024) on kirjattu termi Stand-By swing, jolla tarkoitetaan ensemblen ulkopuolista paikkaajaa, joka on aina esityksissä paikalla. Tämä vastaa käytäntöä, jota offstage swing tarkoittaa Broadwaylla ja West Endissä.

Offstage swingejä eli ensemblen ulkopuolisia paikkaajia, jotka kutsutaan tarvittaessa, on käytetty ainakin Lahden Kaupunginteatterissa näytäntökausina 2022–2024. Swing kutsutaan esitykseen musikaalin ensemblen sairastapausten tai sovitun poissaolon tai esimerkiksi understudyn ylläpitoäytöksen takia. Swingien harjoittaminen esitykseen vaihtelee riippuen aikataulusta, tuotannosta ja sopimuksesta. Toimin itse offstage swinginä Lahden Kaupunginteatterin Something Rotten -musikaalissa, jonka prosessia avataan opinnäytetyössä.

Offstage swing ja stand-by swing on Suomessa melko vähän käytetty swingaamisen muoto. Musikaaleja esitetään myös väljemmällä tahdilla kuin Broadwaylla ja West Endissä, joissa esityksiä on yleensä kahdeksan viikossa. Tällä tahdilla voi olla kannattavaa sijoittaa offstage paikkaajiin, jotta esitykset voidaan turvata. Suomessa tälle ei ole tarvetta ja lisäksi rahoitus teattereissa on erilainen, mikä on syytä ottaa huomioon aihetta pohtiessa.

3 MOMENTUM 1900

3.1 Audition ja Call Back

Tampereen Työväen Teatteri julkaisi tammikuussa 2021 ilmoituksen, jossa he etsivät esiintyjä uuteen kotimaiseen kantaesitysmusikaaliin syksylle 2022. Näin ilmoituksen Facebookissa ja pian se jaettiin myös Tampereen ammattikorkeakoulun musiikkiteatterilinjan omaan Facebook-ryhmään. Lähetin teatterille hakemuksen eli kuvallisen CV:n.

Sain kutsun koe-esiintymiseen, jonne piti valmistella vapaavalintainen musikaalikkappale, opetella etukäteen annettu koreografia videolta sekä lyhyt teksti. Koe-esiintymistilaisuudessa raadissa olivat musikaalin ohjaaja Sirkku Peltola, säveltäjä Eeva Kontu, kapellimestari Tony Sikström, koreografi Petri Kauppinen sekä musikaalin vastaava tuottaja.

Koe-esiintymisen jälkeen raati teki karsinnan ja sain kutsun seuraavaan vaiheeseen. Call Backiin tuli valmisteltavaksi kappale Beautiful City musikaalista Godspell sekä dialogi, joka oli materiaalia tulevasta musikaalista. Dialogista minun tuli opetella Elias nimisen roolin osuudet ja lisäksi tässä vaiheessa oli luvassa tanssiosio, jossa koreografia opetettaisiin paikan päällä.

Olin estynyt osallistumasta TTT:n Call Back tilaisuuteen toisen teatterin Call Backin takia, mutta TTT järjesti uuden ajankohdan. Uutena ajankohtana valmisteltavat tehtävät olivat muuten samat, mutta dialogin sijaan minua pyydettiin valmistelemaan etukäteen annettu monologi. Suorituksen jälkeen raati kysyi, olisinko kiinnostunut mahdollisesti tekemään musikaalin työharjoitteluna, jos tulisin valituksi. Kerroin, että olisin kiinnostunut, jos tähän tulisi mahdollisuus.

Sain huhtikuussa puhelun TTT:n tuottajalta, joka tarjosi minulle työharjoittelupaikkaa Momentum 1900 -musikaalista. Työtehtävä olisi musikaalin ensemblessä ja swinginä. Puhelun yhteydessä minulta kysyttiin, tiedätkö mitä kyseinen tehtävä tarkoittaa. Tiesin mitä swingit tekevät, mutten olisi osannut kuvitella itseäni tähän

tehtävään. Tässä kohtaa odotin vielä toisesta tuotannosta vastausta, mutta päätin silti ottaa paikan vastaan hetken harkinnan jälkeen.

3.2 Harjoituskausi

Ennen harjoitusten alkua minua pyydettiin Momentum 1900 -musikaalin workshoppiin lukemaan Eliaksen roolia ja laulamaan teosta läpi. Säveltäjä Eeva Kontu ja musikaalin kapellimestari Tony Sikström olivat tekemässä Tamkissa Songs For A New World -musikaalia, jonka harjoitusten yhteydessä he kysyivät minua mukaan workshoppiin marraskuussa 2021. Oli mielenkiintoista päästä opettelemaan musikaalin sen aikaista versiota. Lopulta en ikävä kyllä päässyt osallistumaan workshoppiin sairastumisen takia.

3.2.1 Kevät 2022

Musikaalin harjoitukset alkoivat 29.3.2022. Musikaalin ensimmäisellä harjoitusviikolla oli musiikkiharjoituksia sekä lukuharjoitus. Lukuharjoituksessa musikaali luettiin ja lauettiin läpi, jonka jälkeen taiteellinen työryhmä esitteli suunnitelmia musikaalin visuaalisesta ilmeestä.

MD Company oli tehnyt stemmanauhat ja demot musikaalin musiikeista, joten saimme tutustua materiaaleihin jo ennen harjoitusten alkamista. Oma stemmani oli tenori 2. Musiikkia harjoituttivat kolme eri kapellimestaria. Kappaleita harjoitettiin ensin stemmaryhmittäin ja sen jälkeen koko ensemblen kanssa yhdessä. Harjoituksissa oli napakka tahti ja ne olivat hyvin suunniteltuja ja johdettuja. Harjoitukset olivat aluksi Tampereen Työväen Teatterin harjoitussalissa (kuva 1).

KUVA 1. Tampereen Työväen Teatterin harjoitussali (KUVA: Nicolas Frimodig).

Harjoitukset jatkuivat koreografian ja kohtausten parissa. Harjoittelimme simulaanisti, eli esimerkiksi samalla kun kohtauksia tehtiin suurella näyttämöllä, (kuva 2) ensemble opetteli koreografioita harjoitussalissa.

Lopulta kaikki harjoitukset siirtyivät suurelle näyttämölle ja pääsimme tekemään pidempiä kuljetuksia. Kohtauksia ja isoja numeroita harjoiteltiin lavasteissa ja päästiin harjoittelemaan pyörivän näyttämön kanssa. Osassa numeroissa hyödynnettiin näyttämön pyöröä, jota ei ole harjoitussalissa. Näyttämöharjoituksissa oli käytössä myös tarpeistoa, jota esityksessä käytettiin.

Kevään harjoituskausi oli maaliskuun lopusta toukokuun loppuun. Toukokuun lopussa tehtiin läpimeno ensimmäisestä ja toisesta näytöksestä. Kevään viimeisessä harjoituksessa tehtiin ensimmäinen kokonainen läpimeno. Viisi minuuttia ennen läpimenoa tuli tieto yhdestä poissaolosta, jonka seurauksena paikkasin

yhtä trackia harjoituksessa. Läpimenosta jäi sekava kokemus, koska tieto pois-saolosta ja tehtävän paikkaamisesta oli kommunikoitu epäselvästi. Tämä ensimmäinen läpimeno otettiin videolle.

KUVA 2. Tampereen Työväen Teatterin suuri näyttämö (kuva: Nicolas Frimodig).

Kysyimme heti ensimmäisellä viikolla toisen swingin kanssa ohjaajan assistentilta ja taiteelliselta työryhmältä, että miten swingattavat tehtävät ja vastuut jaetaan. Meille vastattiin, että kannattaa kysyä joltain muulta, tai että kannattaa katsoa vähän kaikkea sillä silmällä, että voisi hypätä paikkaamaan.

Tämä toistui kevään aikana useaan kertaan ja loppukeväästä luvattiin, että kun tanssikapteeni pääsee näkemään taltiointin läpimenosta, niin hän voi tehdä suunnitelman esityksen paikkaamisesta. Epäselvä kommunikaatio kuormitti jak-

samista harjoituksissa ja tuntui ettei swingien käyttöä ollut otettu huomioon ennakosuunnittelussa. Toisaalta tilanteen ymmärsi, kun oltiin luomassa uutta isoa musikaalia, eikä kaikilla suunnittelijoilla ollut kokemusta varahenkilöjärjestelmästä. Työharjoittelijan näkökulmasta työmäärä kasvoi liian suureksi, eikä kukaan ottanut vastuuta asiasta, vaikka pyysimme selkeyttä työtehtäviin.

3.2.2 Syksy 2022

Heinäkuun lopussa aloin taas muistelemaan materiaaleja ja tein muistiinpanoja kevään läpimeno tallenteesta. Loin Stage Write -sovelluksella itselleni paikkakartat ja muistiinpanot eri numeroiden asemista, kuluista ja näyttämötilanteista. Aluksi tämä oli hidasta, koska opettelin käyttämään sovellusta, mutta siitä oli hyötyä pidemmällä tähtäimellä, kun hahmotin itselleni numeroiden kokonaiskuvaa sovelluksen avulla.

Elokuun alussa palattiin töihin ja muisteltiin keväällä harjoitellut musiikit, koreografiat ja kohtaukset. Harjoituksiin tuli lisää elementtejä, kun lavastus oli valmiina ja pian näyttämöllä ei ollutkaan enää harjoitusvaloja, vaan valosuunnittelijan luomat valotilanteet ja näyttävät projisoinnit. Niiden lisäksi aloimme käyttämään harjoituksessa roolivaatteita ja harjoittelimme pukuvaihtoja.

Elokuussa oli paljon poissaoloja, joka tarkoitti sitä, että swingit pääsivät paikkaamaan eri tehtäviä. Tässä kohtaa teoksen tanssikapteeni ja naisensemblen swing Soile Ojala oli luonut alustavan suunnitelman, miten Momentumia swingattaisiin. Kävimme yhdessä swingien kanssa suunnitelman läpi, joka selkeytti opeteltavia vastuutehtäviä. Tanssikapteenin ja swingien välillä kommunikaatio toimi hyvin. Musikaalissa oli kolme swingiä.

Ensi-illan lähestyessä numeroihin tehtiin vielä muutoksia. Esimerkkinä Hengitä -numeroa muokattiin siten, että koreografiassa swingit laitettiin yhdeksi pariksi, joka tarkoitti, että swingit olivat käytettävissä paikkaamaan muita pareja. Tästä esimerkkinä paikkakartat numeroon (LIITE 1).

Viimeisellä harjoitusviikolla oli aamuisin understudyharjoituksia sekä understudyläpimenoja. Understudyharjoituksissa roolien varanäyttelijät kävivät kohtaukset, musiikit sekä kulut läpi. Näissä harjoituksissa swingit saivat myös mahdollisuuden kokeilla omia paikkaustehtäviään, mutta ensisijaisesti harjoitukset olivat roolien understudyille. Jokaiselle understudyille taattiin esityksen kaltainen läpimeno ennen ensi-iltaa ja yleisöä. Näissä us-läpimenoissa ei oltu mietitty ensemblen paikkaamista eli swingien työtä.

Samalla viikolla iltaisin oli valmistavat harjoitukset, eli harjoitukset, joissa teos pyrittiin menemään läpi esityksen kaltaisesti kaikkine elementteineen keskeyttämättä. Näitä harjoituksia oli kolme ja niiden yhteydessä oli myös valokuvaus ja trailerikuvaus. Harjoitusten välissä ja niiden jälkeen päivitin usein muistiinpanoja tai opettelin paikattavia tehtäviä, sillä niihin ei ollut aikaa harjoituksissa.

Valmistavien harjoitusten jälkeen oli kolme pääharjoitusta, joissa oli myös koeyleisöä. Ensimmäisessä pääharjoituksessa pääsin tekemään omaa ensemble trackiäni ensimmäistä kertaa kokonaisuudessaan.

3.2.3 Swing trackit

Allekirjoittaessani työsopimusta marraskuussa 2021 pyysin saada tietää swingattavat trackit, mutta apulaistuottaja ei tiennyt kertoa niitä. Hän sanoi, että viimeistään keväällä harjoitusten alkaessa saisimme tietää ne. Vasta kevään lopulla tanssikapteeni osasi kertoa alustavasti, että minun olisi hyvä opetella neljä miesensemble-trackia sekä isoimmissa numeroissa muutamia muita ensemblepaikkoja.

Lopullinen suunnitelma muotoutui elokuun läpimenojen ja understudyläpimenojen kautta. Tässä musikaalissa taiteellisella työryhmällä ei ollut aiempaa kokemusta swingien käytöstä eikä sitä ei otettu huomioon ennakkosuunnittelussa tarpeeksi. Ongelma oli siinä, ettei kukaan ottanut vastuuta asiasta. Tämä oli myös työturvallisuusriski harjoituksissa. Tällä tarkoitan sitä, että harjoitustilanteissa ei

ollut selkeänä, kuka tekee mitäkin paikkaa ja mitä harjoitellaan. Näyttämöllä harjoiteltiin keskeneräisissä valotilanteissa ja samalla tekniikka harjoitteli lavastelementtien vaihtoja sekä pyörön liikkeitä.

Harjoituskausi oli kuormittava ja ensimmäistä kertaa swinginä olevalle haastava. Koin myös haastavaksi työharjoittelijan asemassa nostaa epäkohtia esille. Swingaaminen Momentum 1900 -musikaalissa tuli opittua harjoituskaudella kanta-pään kautta, mutta sen ansiosta esityskauden tilanteista selvitettiin hyvin, kun esi-tyksen oli oppinut läpikotaisin.

3.2.4 Itsenäinen työskentely

Swingaus vaatii paljon muutakin kuin nopeaa omaksumiskykyä tai tanssitaitoja. Se on kokonaisuuden hahmottamista, ongelmanratkaisua, yhteistyötä, virheiden sietämistä ja kylmähermoisuutta. Se vaatii kovaa työtä, ettei katsoja huomaa, että ensemblestä puuttuu ihmisiä. Swingaaminen vaatii itsenäistä työtä, joka pitää sisällään videoiden katsomista, muiden koreografian opettelemista, muistiinpanojen kirjoittamista, eli paljon vastuita oman trackin lisäksi. Harjoituksissa on oltavat aistit auki, jotta pystyy pitämään itsensä kartalla vastuu trackien muutoksista ja korjauksista, jotta tehtävien paikkaaminen on turvallista.

Koen, ettei tässä tuotannossa varattu työaika swingattavien tehtävien harjoittelemiseen. Jos joku oli poissa tai sairaana, niin silloin oli mahdollista kokeilla harjoituksissa paikattavaa tehtävää. Optimaalisessa tilanteessa musikaalin swingien työtehtävät ilmenisivät selkeästi työsopimuksessa. Näin etukäteen yhteisesti sovittuja swing trackeja saisi seurata harjoituksissa ja opetella niiden tehtäviä suunnitellusti myös työajalla niihin varatuissa harjoituksissa.

Momentum oli minulle ensimmäinen kerta, kun toimin swinginä, joten myös siksi jouduin tekemään erityisen paljon töitä opetellessa työtehtävää. Näin suurta työmäärää ei olisi tullut, jos musikaalin ennakkosuunnittelussa ja harjoituksissa olisi huomioitu swingit paremmin.

4 SOMETHING ROTTEN

4.1 Musikaalin omaksuminen

Minua suositeltiin Lahden Kaupunginteatteriin swingiksi Something Rotten -musikaalin. Tuotannossa oli mukana tuttuja opiskelukavereita, jotka mainitsivat mineni musikaalin ohjaajalle teatterinjohtaja Ilkka Laasoselle. Musikaalin esityskaudella ilmeni tarve ylimääräiselle steppaavalle paikkaajalle ajatellen kevätkauden 2023 esityksiä.

Sain joulukuun lopussa 2022 puhelun, jossa kysyttiin, pääsisinkö swingiksi kevätkaudelle Something Rotten -musikaaliin. Esityksiä oli jouduttu perumaan sairaspöissaolojen vuoksi syyskaudella 2022, joten teatterin tarkoitus oli turvata kevätkausi varautumalla paremmin. Lisäksi tuotannossa oli tiedossa muutamille näyttelijöille poissaoloja loppukevääälle, joka tarkoitti tiedossa olevia esityksiä, joihin minua tarvittiin. Suostuin alustavasti, kun aikataulut menivät yhteen Momen-tumin kevään esitysten kanssa. Minulle luvattiin palata myöhemmin konkreettisesti tietojen kanssa liittyen sopimukseen ja opeteltaviin tehtäviin.

Pian tuottaja lähetti minulle taltioinnin musikaalin ensi-illasta ja sain nuotit kapellimestarilta. Pääsimme teatterin kanssa sopimukseen ja aloin harjoittelemaan musikaalia videolta. Sopimukseen kirjattiin, että opettelen kaksi miesensemblen-trackia sekä kaikki miesten osuudet steppinnumeroista.

Sain myös neuvoteltua yhden ylimääräisen harjoituksen steppinnumeroita varten. Harjoitus toteutettiin musikaalin tanssikapteenin kanssa, sillä steppikoreografioiden opettelu yksin videolta oli haastavaa. Kolmen tunnin harjoituksen aikana kävimme läpi niin monta numeroa kuin ehdittiin, jonka lisäksi sain vielä videolle steppikoreografiat hitaammalla tempolla. Lisäksi tanssikapteeni auttoi kaikkien kysymysten kanssa, joita minulla oli noussut itsenäisen harjoittelun aikana.

Esitystallenne on swingin tuki ja turva esityskaudella erityisesti, kun hyppää mukaan valmiiseen tuotantoon, jonka harjoituskaudella ei ole ollut itse läsnä. Opetelin tallenteelta musikaalin isot numerot ja kohtaukset. Videolta opetellessa kooreografia pitää kääntää peilikuvaksi, kun tallenne on kuvattu edestäpäin ja sen hahmottaminen vei aluksi aikaa.

Hyödynsin Something Rotten -musikaalin opettelemisessa Stage Write -sovellusta (kuva 3). Videolta opetellessa kirjasin sovellukseen vain kriittisimmät asemat ja yksinkertaiset muistiinpanot näyttämökuvista. Tämä prosessi meni yllättävän nopeasti, kun ohjelman käyttö oli jo tuttua Momentum 1900 -musikaalin harjoituskaudelta.

KUVA 3. Esitystaltioinnin katsomista ja Stage Write -sovelluksella muistiinpanojen tekemistä (kuva: Nicolas Frimodig).

Casey, M. kirjoittaa verkkojulkaisussa (2018), miten toisen näyttelijän korvaaminen musikaalissa on erityisen vaikeaa riippumatta tehtävän suuruudesta, kun puhutaan valmiiseen tuotantoon mukaan tulemisesta. Casey'n kirjoituksessa avataan, miten tuotannoissa toisen näyttelijän korvaaminen harjoitellaan usein erillään muista esimerkiksi tanssikapteenin kanssa harjoitustilassa, jonka jälkeen saadaan yksi harjoitus muun työryhmän kanssa, jossa henkilö ajetaan esitykseen sisään (Casey. 2018). Omalla kohdalla tämä muuten piti paikkaansa, mutta en saanut harjoitusta muun työryhmän kanssa vaan hyppäsin esitykseen itsenäisen työskentelyn kautta.

4.1.1 Musiikin opetteleminen

Something Rotten -musikaalin kapellimestari lähetti nuottimateriaalit ja kertoi mitä stemmoja minun tulisi ottaa haltuun. Biisit olivat tuttuja, sillä olin kuunnellut Broadway tuotannon cast albumia. Lisäksi näin musikaalin Törnävän kesäteatterissa kesällä 2021 sekä Lahden kaupunginteatterin tuotannon joulukuussa 2022, joten musikaali oli tuoreessa muistissa.

Aloin harjoittelemaan musikaalin kappaleita kronologisesti ja aluksi keskityin ensimmäisen näytöksen musiikkinumeroihin. Opettelin aluksi nuoteista stemmat (kuva 4) samalla kun katsoin esityksen taltiointia yhdistäen laulettavan materiaalin näyttämötoimintaan. Vasta tämä jälkeen aloin harjoittelemaan lyriikkaa ja ko-reografiaa.

6 18 Make an Omelette
Vocals

110 Retu+
3 Kokkia
kräk läts pzz kräk läts pzz o-me-let-ti kräk läts pzz

115 Munasteppi
3 Kokkia: Pyry
Väri
Mukka
o-me-let-ti o-me-let-ti o-me

119 Retu:Miten? 3 Kokkia
let-ti o-me-let-ti tee Siis voi-ta pan-nul-la-si su-la-tat-sä

124 so-pi-van kok-ka-reen kes-ki läm-pöi-nen lies niin

127A 127B 127C 127D 128 HUOM
maus-taa ja kuul-lot-taa saat pip-pu-rit ja yr-tit rus-kis-taa aa-aa a-a-a
V ala

129 Keski Retu
kin-kut O-me-let-ti, o-me-let-ti o-me-let-ti tee!

143 3 Kokkia straight 8ths
kuu-muut-ta pois Pik-ku het-ki.sii-nä et-tä ko-ko o-me-let-ti set-ti kyp-sen

18 Make an Omelette

KUVA 4. Tee omeletti -kappaleen nuotti ja merkinnät (kuva: Nicolas Frimodig).

4.1.2 Koreografiat

Aloitin koreografioiden harjoittelamisen hahmottamalla opeteltavien trackien reitit ja asemat näyttämöllä. Katsoin esityksen taltiointia ja loin itselleni muistiinpanot Stage Write Software -sovellukseen. Kun olin käynyt esityksen läpi ja luonut muistiinpanot trackien kuluista, aloin miettimään, mitkä numerot olivat vaikeimpia oppia, ja arvioin minkä verran niiden harjoitteluun meni suurin piirtein aikaa. Lopulta tein itselleni suunnitelman ja aikataulun, joiden mukaan pyrin opettelemaan materiaalit.

Aluksi opettelin steppinumerot, sillä halusin saada niihin mahdollisimman paljon toistoja. Niiden opetteluun ohella kävin isot musikaalinumerot läpi kronologisesti

esitystaltioinnista. Harjoittelin kotona, koulun treenitiloissa ja Lahden Kaupunginteatterissa, sillä olin keväällä 2023 harjoittelemassa siellä Tootsie -musikaalia.

Aloitin uuden numeron harjoittamisen aina sillä, että pyrin kävelemään sen läpi tilassa hahmotellen, missä suhteessa olen muihin näyttelijöihin sekä lavasteisiin. Tämän jälkeen pilkoin kappaleen ja koreografian osiin ja harjoittelin ne erikseen. Lopuksi yhdistin laulun, asemat ja koreografian. Pyrin ottamaan numeron videolle, kun olin oppinut sen. Videolta tarkistin olinko osannut kääntää koreografian videolta oikeaan suuntaan ja miltä tekeminen ulkoapäin näytti.

Musikaalin opetteleminen itsenäisesti oli haastavaa. Videolta on helppo tarkastaa asioita ja voi opetella koreografiaa rauhassa omaan tahtiin, mutta haastavaa oli se, ettei voinut harjoitella näyttömällä lavasteissa eikä muiden ihmisten kanssa. Harjoitellessani puhuin itselleni usein ääneen esimerkiksi, että kenen ihmisten välissä olen tai kuka on edessäni. Aikataulussa pysyminen vaatii itsekuria ja päämäärätietoisuutta.

4.2 Esityksen seuraaminen eli shadowing

Esitystallenteesta ei näy mitä näyttämön takana tapahtuu esityksen aikana. Videolta on myös vaikea hahmottaa näyttämön syvyysuuntaa. Lisäksi videolla ei näy kaikkea, johtuen näyttämön valotilanteista. Sain mahdollisuuden käydä seuraamassa kaksi Something Rottenin esitystä kulisseista, kun vielä opettelini esitystä.

Mukana oli iPad, jossa olivat muistiinpanot, paikkakartat sekä nuotit. Esityksen aikana seurasin Väinö Riihimäen trackiä kulisseissa. Tämä oli erittäin tärkeä vaihe offstage swingin työssä, sillä harvoin katsoja tajuaa, että kulisseissa on myös omat kulut ja koreografia kuten näyttämölläkin. Erityisesti tässä musikaalissa miesensemblen trackit olivat kiireisiä näyttämöllä, mutta myös kulisseissa vaatevaihoissa.

Ensimmäisellä kerralla pyrin myös laulamaan stemmat läpi esityksen aikana. Seurasin miten pikavaihdot menevät ja missä vaatteiden vaihtopaikat ovat. Tein listaa siitä, missä trackiin tarvittava tarpeisto on ja mihin ne laitetaan. Näiden lisäksi pääsin käymään näyttämöllä ja lavastuselementeissä.

Toisella kerralla seuratessani esitystä yritin laulaa ja tehdä koreografiaa kulis-
sissa sekä seurata niitä kohtia, jotka olivat jääneen epäselviksi. Väinö Riihimäki,
jonka paikkaa opettelin ensisijaisesti, oli myös isona apuna, kun hän ohjeisti ja
auttoi kysymysten kanssa.

5 STAGE WRITE

5.1 Sovellus

Schwab, K. kirjoittaa lehtiartikkelissa (2014) miten monet swingit Broadwaylla ovat käyttäneet Jeff Whitingin kehittämää sovellusta nimeltä Stage Write (kuva 5). Whiting toimi ohjaajan assistenttina *Bullets Over Broadway* -tuotannossa ja kehitti alustan, johon käyttäjät voivat luoda näyttämön pohjakartan, lisätä lavaste-elementtejä ja luoda visuaalisen alustan, jossa muistiinpanot pysyvät tallessa (Schwab 2014, 80).

Kuuntelin monia englanninkielisiä podcasteja ennen Momentumin harjoitusten alkamista. Siellä useat swingit ja tanssikapteenit kertoivat miten Broadwaylla ja West Endissä musikaalituotantojen luomisessa käytetään apuna Stage Write -sovellusta. Nykyään melkein kaikkeen löytyy applikaatio, niin miksi ei myös musikaalien luomiseen? Minulla heräsi mielenkiinto tätä sovellusta kohtaan ja päätin ottaa sovelluksen käyttöön, kun siihen tulisi tilaisuus.

KUVA 5. Stage Write -sovelluksen logo (Stage Write Software).

Tämä alusta on kehitetty palvelemaan niin musikaalien suunnittelijoita kuin esiintyjäkin. Maailmalla isot musikaalituotannot ovat formaatteja eli tuotanto luodaan replika-muotoon. Se tarkoittaa, että musikaali voidaan viedä paikasta toiseen samalla ohjauksella, koreografialla ja visuaalisuudella. Stage Write -sovelluksen

saa 30 päiväksi ilmaiseksi, jonka jälkeen sen voi tilata eri ominaisuuksilla. Tilauksen hintaan vaikuttaa se, montako eri tuotantoa sovelluksessa on samanaikaisesti ja jaetaanko sen oikeuksia muille käyttäjille. Käyttäessäni sovellusta kuukausimaksu on vaihdellut 5,99 ja 9,99 dollarin välillä (Stage Write Software, 2024).

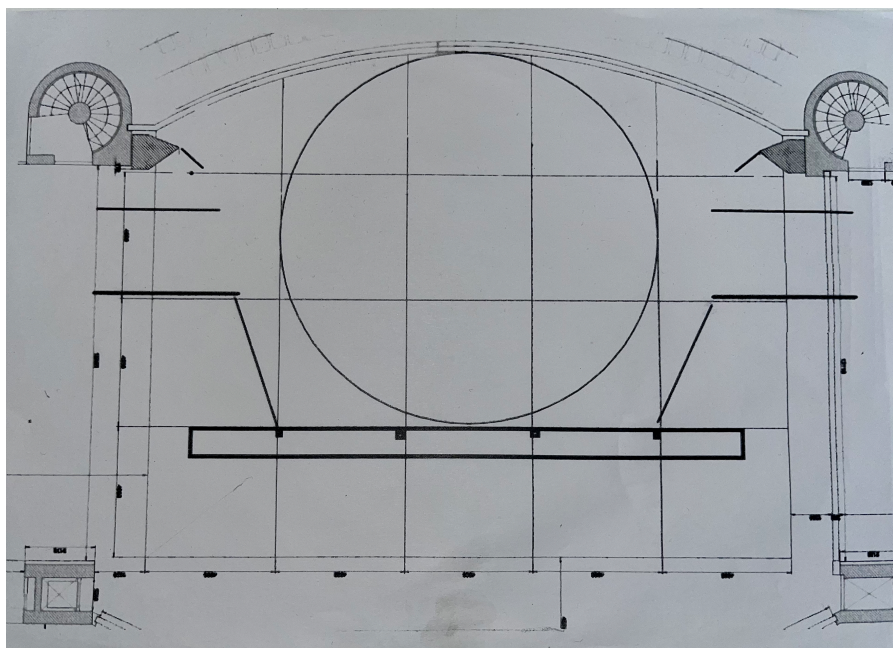
Suosittuja kaupallisia musikaaleja kehitteillään monia vuosia ennen niiden lopullista versiota. Niitä workshopataan ja hiotaan monien eri vaiheiden kautta. Tuotantojen rahoitus on erilainen kuin Suomessa. Suomalaisissa laitosteatereissa harjoituskausi on myös pidempi kuin ulkomailla. Näiden syiden takia Stage Write -sovellus on kätevä työkalu, johon voidaan dokumentoida tuotanto nopealla aikataululla.

Stage Write -sovelluksella voidaan luoda sähköinen versio musikaalin näyttämökuvista ja asemoinneista. Siihen saa yhdistettyä käsikirjoituksen sekä scoren eli musikaalin nuottimateriaalin. Ideana on, että taiteellinen työryhmä voi suunnitella samalle alustalle esitystä. Sen jälkeen harjoituksissa koreografi ja tanssikapteeni voivat luoda paikkakartat ja astella esiintyjät eri tilanteisiin.

5.1.1 Karttojen tekeminen

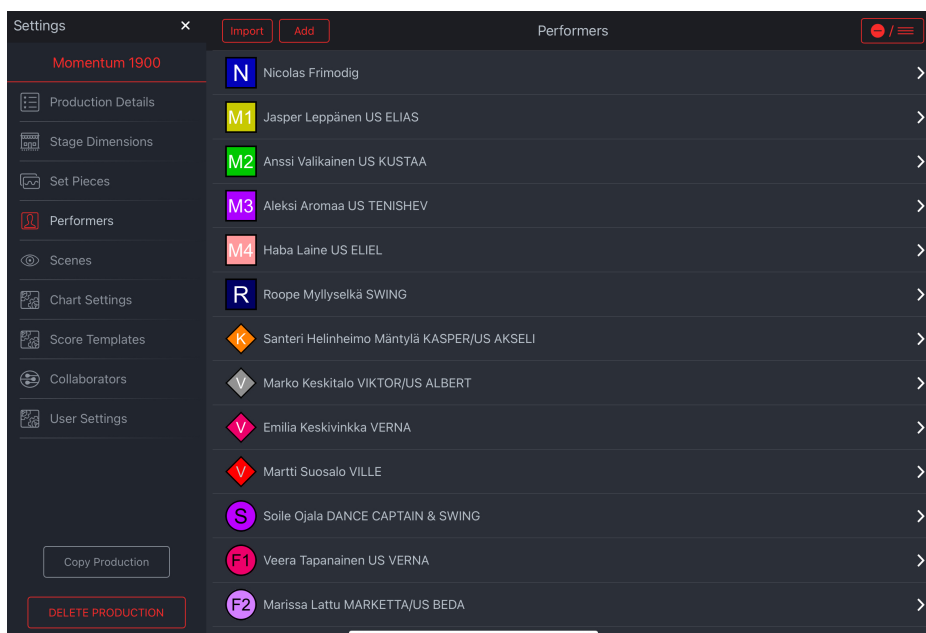
Aluksi hahmotellaan näyttämöpohja, jonka mitat saa helposti asetettua sovelluksessa, joten etäisyydet saadaan oikeaan mittasuhteeseen. Näyttämön etureunassa on numerot. Näyttämön keskikohdassa on numero 0. Näyttämön keskikohdasta oikealle ja vasemmalle lähtee numeroita. Tämä helpottaa swingien muisiinpanoja ja tilan hahmottamista. Swing voi merkitä aseman esimerkiksi SR 3, joka tarkoittaa näyttämön oikeata puolta numeron kolme kohdalla.

Tampereen Työväen Teatterilla oli valmis pohjapiirros suuresta näyttämöstä (kuva 6). Loin sovellukseen mahdollisimman samanlaisen pohjan, jonka lisäksi hahmottelin pyörön sekä kiinteät lavasteiden sivuelementit. Tämän jälkeen pystyin tekemään paikkakarttoja eri numeroihin ja lisäämään trackejä.

KUVA 6. Tampereen Työväen Teatterin suuren näyttämön pohjakuva (kuva: Nicolas Frimodig).

Teknisten asioiden lisäksi sovellukseen voidaan lisätä trackit (kuva 7). Näyttämötilanteita luodessa voidaan valita tarvittavat esiintyjät ja asetella heidät kartalle. Karttoihin voidaan tehdä muistiinpanoja kirjoittamalla tai laitamalla nuolia.

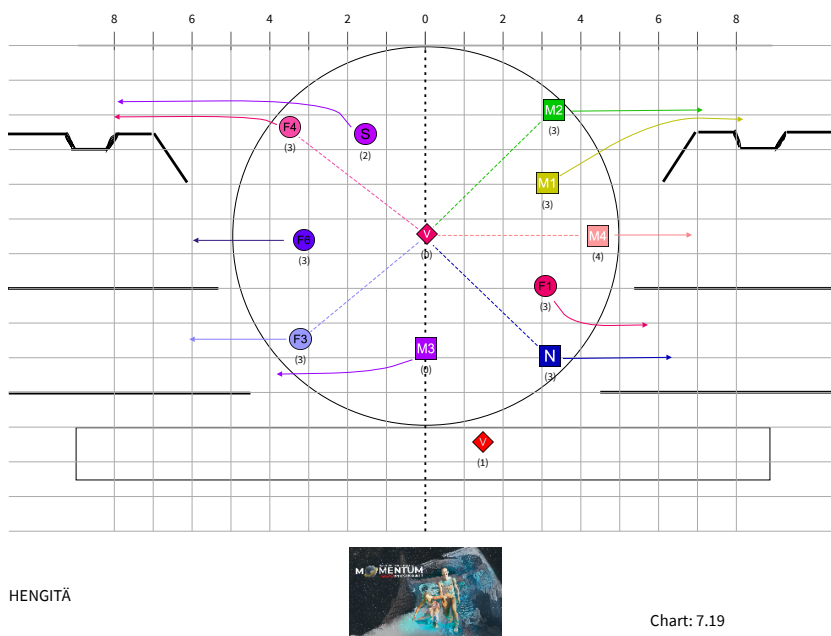
KUVA 7. Stage Write -sovellus, Momentum 1900 -musikaalin trackeja (näyttökuva Stage Write asetuksista).

5.2 Hengitä

Tässä on esimerkki Momentum 1900 -musikaalin Hengitä -numerosta. Kyseessä on musikaalin kolmas kappale. Solistina on roolihenkilö Verna ja koreografiassa on mukana viisi paria, joista yhden muodostavat swingit. Haastavaa tästä numerosta teki se, että jokaisella trackilla on eri iskut ja koreografia eroaa kaikilla. Näiden lisäksi parit tekevät koreografiaa lakanan kanssa.

Swinginä minulla oli oma paikka tässä numerossa ja paikkasin miesensemblen jäseniä. Esityskaudella paikkasin myös naisensemble trackia tässä numerossa. Tämä oli itselleni vaikein numero opetella, sillä siihen tuli paljon muutoksia harjoituksissa ja muutokset koskivat kaikkia opeteltavia trackeja.

Tässä esimerkkinä kartta (kuva 8) Hengitä -numeron viimeisistä asemoinneista ja poistumisreiteistä. Kartat on luotu Stage Write -sovelluksella. Tässä numerossa karttoja on yhteensä 20 (LIITE 1).

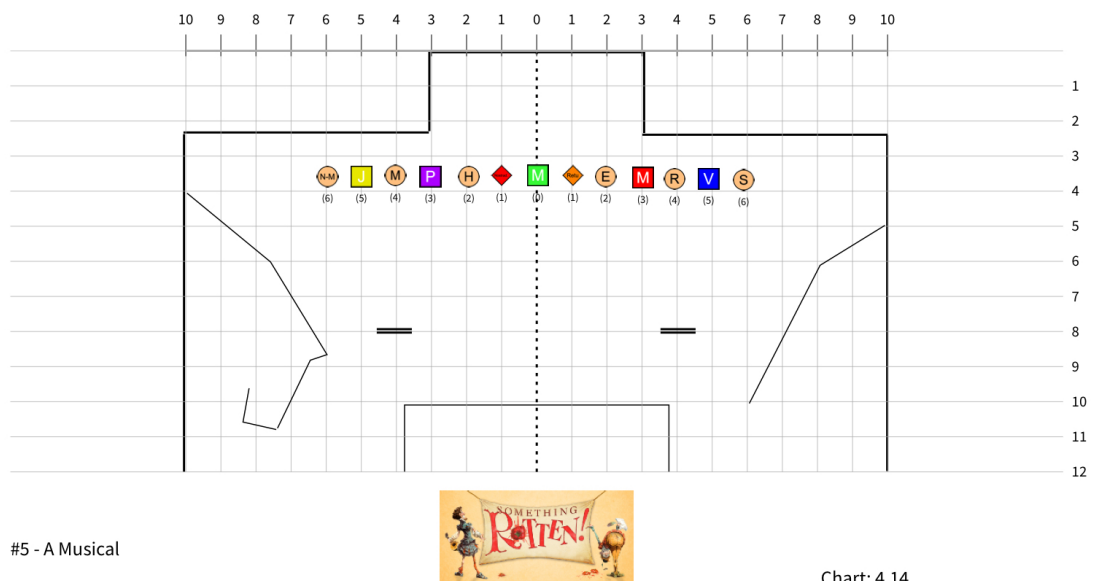

KUVA 8. Stage Write -sovelluksella tehty kartta Hengitä -numeroon.

5.3 A Musical

Tässä on esimerkki Lahden Kaupunginteatterin Something Rotten -musikaalin paikkakartasta (kuva 9), jonka avulla opettelin trackeja. Tässä tuotannossa valitsin opeteltaville trackeille värit ja muodoksi neliöt. Muu ensemble oli keltaisella väreillä olevia ympyröitä. Rooleille valitsin eri kuvion kuin ensemblelle. Tämä oli apuna siinä, että seurattavien trackin värit löysi helpommin.

Seuraavaksi on esimerkki Something Rottenin A Musical -numeron kick line osuudesta (kuva 9). Kokonaisuudessaan tähän numeroon tuli 16 eri paikkakarttaa (LIITE 2).

KUVA 9. Stage Write -sovelluksella tehty kartta A Musical -numeroon.

6 ESITYKSET

6.1 Momentum 1900

Momentum 1900 -musikaalia esitettiin Tampereen Työväen Teatterissa näytös-kautena 2022–2023. Musikaalia esitettiin yhteensä 44 kertaa, joista swingattavia esityksiä minulla oli 34. Swingasin omien trackien lisäksi melkein koko ensemb-leä. Swingien ja roolien varahenkilöiden ansioista Momentumia pystyttiin esittä-mään ilman suurempia peruutuksia. Teoksessa oli paljon esiintyjä, joten poissa-olojen takia musikaalia esitettiin usein vajaalla miehityksellä.

Jos esitys tehdään vajaalla track määrällä kuin normaalissa versiossa, puhutaan cut show'sta. Tässä tilanteessa swingit joutuvat tekemään monilta eri trackeilta tehtäviä samanaikaisesti paikatakseen ensemblen. Tässä tilanteessa oikea termi on split track (Brady. 2018).

Esityskaudella minulle ei maksettu ylläpitokorvausta swingattavista tehtävistä. Materiaali pysyi hyvin mielessä ja pääsin tekemään säännöllisesti eri tehtäviä esi-tyskauden aikana. Välillä toki piti palata esitystaltioniin näytöskaudella tarkista-maan ja varmentamaan pieniä yksityiskohtia. Opettelin myös taltioinnilta uusia asioita, kun oli pulaa paikkaajista ja pystyin olemaan apuna. Tein paikkaukset omasta tahdosta ja tanssikapteenin pyytäessä.

6.1.1 Showplan

Esityksien paikkaukset suunnitteli tanssikapteeni. Swingeillä oli oma WhatsApp-ryhmä, johon tuli tieto poissaoloista ja alustava lista paikattavista tehtävistä. Sen jälkeen ryhmässä voitiin yhdessä ratkoa, miten olisi helpointa paikata eri versiot, sillä swingit tunsivat teoksen hyvin. Tämän lisäksi pystyimme sopimaan etukä-teen, jos oli toiveita tarkistaa tai harjoitella jotain kohtia ennen esitystä. Näitä oli

esimerkiksi numerot, joita paikattiin ensimmäistä kertaa. Toisena esimerkkinä Pimeä Pariisi numerot, joissa näyteltiin väkivaltaa ja jotka sisälsivät parikoreografiaa. Tarkoitus oli aina mennä turvallisuus edellä.

Ennen esitystä, soundcheckin jälkeen tanssikapteeni kertoi aina kyseisen esityksen suunnitelman. Näyttämöllä käytiin läpi, kuka on poissa, kuka understudy tekee roolia ja miten swingit paikkaavat ensemblessä puuttuvat tehtävät. Jos muutoksia oli paljon, niin tämän jälkeen oli mahdollista tarkistaa asioita ennen esityksen alkua.

Esityksien paikkausten suunnittelusta tuli harjoituskauden poissaolojen myötä itselle mielekästä puuhaa. Swingaus on suurelta osin kommunikaatiota ja ongelmanratkaisua ennen esitystä ja välillä esityksen aikana. Kun esitys on tuttu ja luottaa kollegoihin, niin swingaus pitää esityksen virkistävänä.

6.1.2 Muistiinpanot

Tein ennen esitystä usein muistiinpanot itselleni niistä paikkaustehtävistä, joista olin vastuussa (kuva 10). Jos kyseessä oli yksi omista trackeistani niin silloin pärjäsinkin ilman suunnitelmaa, mutta useimmat esitykset olivat split trackeja, jotka koostuivat enimmillään omasta ensemblepaikasta sekä neljän muun trackin tehtävistä.

Paikkaukset eivät tapahdu vain näyttämöllä, vaan kulisseissa vaihtuu myös asiat paikattavien tehtävien mukaan. Isona apuna ja tukena olivat esimerkiksi pukijat ja maskiosasto, jotka huolehtivat siitä, että minulle oli oikeat vaatteet oikealla vaihtopaikalla. Osalla swingattavista trackeista oli myös pikavaihtoja, joita sain onneksi kokeilla elokuussa understudy läpimenoissa.

Minulla oli mukana esityksen aikana vaihtopaikallani usein iPad tai puhelin siltä varalta, että jotain paikkauksia piti tarkistaa. Pidin niitä matkassa myös siltä va-

ralta, jos esityksen aikana pitäisi hypätä paikkaamaan jotain uutta. Pystyin katso-
maan nopeasti laitteilta esityksen taltiointia, muistiinpanoja tai Stage Write -so-
velluksesta numeroiden asemointeja ja kulkuja.

15.10. klo 13 Momentum	15.10. klo 19 Momentum
<p>Ensimmäinen puoli</p> <p>1. Prologi: Nicolas 1A. Momentum reperiisi: Nicolas = Anssi (laatikko) Vaihto SL pariisi 1</p> <p>2. Valoon, valoon, valoon!: Nicolas Vaihto SL musta</p> <p>3. Hengitä: Nicolas = Anssi Vaihto SR Pimeä pariisi Pimeä Pariisi 1 = Anssi Vaihto SL musta</p> <p>7. Mikä muuttaa maailmaa: Anssi Vaihto SR pariisi 2</p> <p>8. Kaikki maailman ihmeet: Nicolas = Anssi Vaihto SL ovimies</p> <p>9. Aten uni: Nicolas = Soile Vaihto SL musta</p> <p>10. Eliaksen ihmeet: Nicolas Vaihto köydenveto + finlandia</p>	<p>Ensimmäinen puoli</p> <p>1. Prologi: Nicolas 1A. Momentum reperiisi: Nicolas = Jasper taulu 3 Vaihto SL pariisi 1</p> <p>2. Valoon, valoon, valoon!: Nicolas Vaihto SL musta</p> <p>3. Hengitä: Nicolas = Anssi Vaihto SR Pimeä pariisi Pimeä Pariisi 1 = Anssi Vaihto SL musta</p> <p>7. Mikä muuttaa maailmaa: Jasper Vaihto SR pariisi 2</p> <p>8. Kaikki maailman ihmeet: Nicolas = Jasper Vaihto SL Pimeä pariisi 2</p> <p>Pimeä Pariisi 2: Nicolas = Reetta Vaihto SL virkamies</p> <p>9. Aten uni: Nicolas = Soile Vaihto SL musta</p> <p>10. Eliaksen ihmeet: Nicolas (Jasper paikka) Vaihto köydenveto + finlandia</p>
<p>Toinen puoli</p> <p>11. Finlandia-biitti: Nicolas 12. Köydenveto: Nicolas = Anssi Vaihto SL patsas</p> <p>15. Ville de Paris: Nicolas = Anssi Vaihto SL musta + hattu</p> <p>Rotuaari Musta</p> <p>17. Sammuta sinä, minä sytytän: Nicolas = Anssi</p> <p>18. Valoon - reperiisi 2</p> <p>19. Aina elossa: Nicolas/Anssi Vaihto SR hattu</p> <p>20. Elossa - juhlamusiikki = Nicolas + Anssi Vaihto SL Ruotsi-Tanska</p> <p>21. Epilogi - Nicolas + Reetta</p>	<p>Toinen puoli</p> <p>11. Finlandia-biitti: Nicolas (+ Jasper aita)</p> <p>12. Köydenveto: Nicolas = Anssi + Jasper Vaihto SL patsas</p> <p>15. Ville de Paris: Nicolas = Anssi + Jasper Vaihto SL musta + hattu</p> <p>Rotuaari Musta</p> <p>17. Sammuta sinä, minä sytytän: Nicolas = Anssi</p> <p>18. Valoon - reperiisi 2</p> <p>19. Aina elossa: Nicolas + ANSSI Vaihto SR hattu</p> <p>20. Elossa - juhlamusiikki = Nicolas + Anssi Vaihto SL Ruotsi-Tanska</p> <p>21. Epilogi - Nicolas + Reetta</p>

KUVA 10. Esimerkkinä muistiinpanot 15.10. klo 13 & 19 näytöksistä, joissa tuli muutoksia esityksen paikkauksiin näytösten välillä.

6.2 Something Rotten

Something Rotten -musikaalia esitettiin Lahden Kaupunginteatterissa näytöskau-
tena 2022–2023. Minut palkattiin mukaan esitykseen keväällä 2023, jolloin aloin
opetella musikaalia itsenäisesti. Minulle oli muutamia sovittuja esityksiä loppuke-
väälle, kun musikaalissa oli etukäteen tiedossa olevia poissaoloja.

6.2.1 Ennen esitystä

Tein loppukeväästä muutaman esityksen, joissa tein Peter Quince ensemble trackia, jonka alkuperäinen näyttelijä teki sovitusti Ruone Perää understudyna. Tämän lisäksi olin yhdessä esityksessä tekemässä Musikaali numerossa yhden ensemblen jäsenen paikkaa ja paikkasin steppiosuudet. Samalla sain harjoitella esitystä kulississa.

Ennen ensimmäistä virallista esitystäni kävelin trackin läpi näyttämöllä. En ollut tehnyt esitystä näyttämöllä lavasteiden kanssa enkä muiden näyttelijöiden. Kävin tarkistamassa kaikki tarpeistot ja niiden sijainnit. Sen jälkeen kävin vaatteiden vaihdot läpi sekä tarkistin vaihtopaikat. Ennen soundcheckia kävimme kapellimestarin kanssa läpi yhden a capella -osuuden läpi muiden kanssa.

Soundcheckin yhteydessä kokeiltiin nostot, joita olin tekemässä esityksessä ja biisinä mentiin Amerikka, joka on musikaalin finaalinumero. Tämän jälkeen vaihdoin loput roolivaatteet ja kävin vielä nopeasti läpi muistiinpanot.

6.2.2 Esitys

Esityksen aikana tekemistä oli paljon. Olin harjoitellut asiat itsenäisesti mahdollisimman hyvin ja koen, että aiemmasta swingauskokemuksesta oli hyötyä. Oli jännittävää hypätä valmiiseen tuotantoon, ilman että on harjoitellut esitystä muiden kanssa tai näyttämöllä. Näyttämöllä oli pakko olla aistit auki eikä ehtinyt miettimään liikoja, miten on mennyt tai mitä tulee seuraavaksi. Piti luottaa itsenäiseen työhön ja elää hetkessä.

Kokemuksena ensimmäinen esitys tuntui yllättävän rennolta. En laittanut itselleni liian suuria paineita, sillä tiedostin hyvin itse, miten haastavassa asemassa olin. Esitys tuntui junalta, joka menee koko ajan eteenpäin ja sen mukana on mentävä. Muutamia pieniä virheitä matkan varrella tuli, jotka olisivat voineet käydä muutenkin. Haastavimpia hetkiä olivat nopeat vaatevaihdot, joita oli paljon. Niitä en

ollut harjoitellut, vaan nähnyt vierestä mitä puetaan, missä järjestyksessä ja paljon siihen aikaa on.

Kokemuksena tämä musikaali haastoi joka osa-alueella. Nautin koko prosessista ja opin valtavasti millaista on toimia työryhmän ulkopuolisena paikkaajana. Tässä kokemuksessa korostuu, miten teatteri on ryhmätyötä ja miten kollegat kannustavat ja auttavat matkan varrella.

7 POHDINTA

Musikaalin taiteellisella työryhmällä on suuri vastuu tuotannon ennakkosuunnittelussa. Roolituksen yhteydessä tulisi tietää minkälainen paikkausjärjestelmä esitykseen tarvitaan. Kantaesitysmusikaalissa, kuten Momentumissa sen tekeminen oli haastavaa, kun osalla taiteellisesta työryhmästä ei ole aiempaa kokemusta swingien käytöstä musikaalissa.

Swingien harjoittamiseen olisi hyvä varata aikaa harjoituskaudesta. Työtehtävä on vaativa ja käy kuormittavaksi, jos työnkuva ei ole selkeä. Työturvallisuuden näkökulmasta on erittäin tärkeää, että eri skenaariot paikattavista tilanteista harjoitellaan rauhassa eri henkilöillä. Swingattavat tehtävät sisälsivät näissäkin teoksissa esimerkiksi nostoja parikoreografioissa, isojen lavaste-elementtien siirtelyä ja väkivallan näyttelemistä.

Swingauستا ei opeteta. Toisaalta sitä ei voidakaan opettaa, mutta työkaluja työtehtävän tekemiseen olisi hyvä antaa osana musiikkiteatterin ammattiopintoja. Tuotannot ovat erilaisia keskenään ja kaikissa niissä on omat lainalaisuudet, niin tarinassa kuin käytännönasioissa ottaen huomioon teatterin, taiteellisen työryhmän sekä muut kollegat.

Tulevaisuutta ajatellen pidän ehdottoman tärkeänä sitä, että teatterit sekä taiteelliset työryhmät ymmärtävät ennakkosuunnittelun tärkeyden swingauksen näkökulmasta. Swingit ja undestudyt mahdollistavat esityskaudella musikaalien esittämisen poissaolojen aikana eikä esityksiä tarvitse perua. Työnkuva pitäisi saada myös avattua eri osastoille teattereissa, koska se ei ole työtehtävä, jonka kaikki ymmärtävät.

Kiteytettynä swingiin pitää pystyä luottamaan ja samoin swingin pystyä luottamaan taiteelliseen työryhmään ja kollegoihin. Kyseessä on vaativa tehtävä, jossa on paljon vastuuta. Työtä voi oppia ja siihen löytyy työkaluja. Jokainen swing on erilainen ja swingauستا ei onneksi tarvitse tehdä yksin.

LÄHTEET

Aaltonen, V. 2020. Swingin työ musikaalissa. Musiikkiteatterin opintosuunta. Tampereen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 26.4.2024 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/339721/Aaltonen_Valteri.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Brady, M., 2018. 5 Essential Facts About Broadway Swings. Playbill. Viitattu 3.5.2024 <https://playbill.com/article/5-essential-facts-about-broadway-swings>

Casey, M. 2018. How to Become a Broadway Swing, Understudy, or Replacement. Backstage. Viitattu 3.5.2024 <https://www.backstage.com/magazine/article/become-broadway-swing-understudy-standby-74/>

Eyer, J. & Smith, L. 2015. Broadway Swings: Covering the Ensemble in Musical Theatre. Bloomsbury. Viitattu 1.5.2024

Lehto, S. 2021. Swingin tehtävät musikaalissa. Musiikkiteatterin opintosuunta. Tampereen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 29.4.2024 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/498768/Lehto_Sanni.pdf?sequence=3

Schwab, K. 2014. Broadway's Swing Set. Dance Magazine, 88 (12), 80. Viitattu 2.5.2024

Stage Write Software. 2024. Pricing. Verkkosivu. Viitattu 26.4.2024 <https://www.stagewritesoftware.com/pricing>

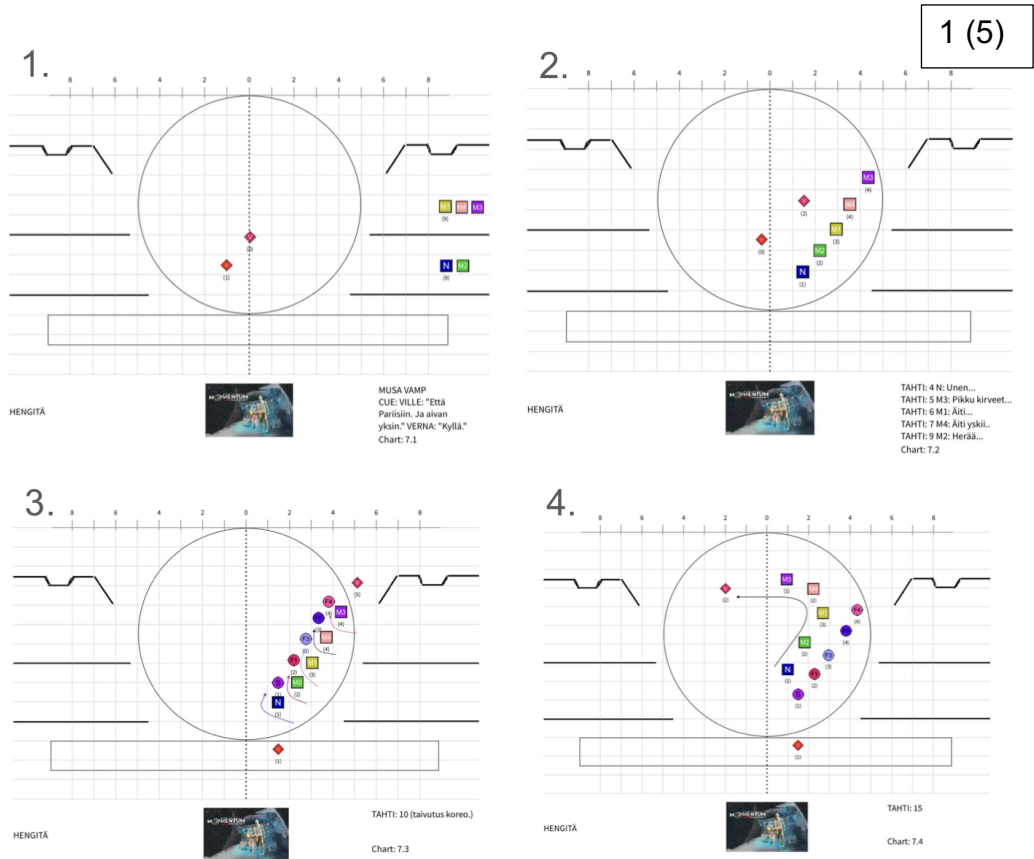
Suomen Näyttelijäliitto. 2024. Näyttelijöiden työehtosopimus 2024–2025. Viitattu 3.5.2024 https://www.nayttelijaliitto.fi/site/assets/files/1678/nayttelijoiden_teatterityoehtosopimus_2024-2025.pdf

Tampereen Työväen Teatteri. 2023. Momentum 1900. Verkkosivu. Luettu 30.4.2024 <https://tvt-teatteri.fi/program/momentum-1900/>

LIITTEET

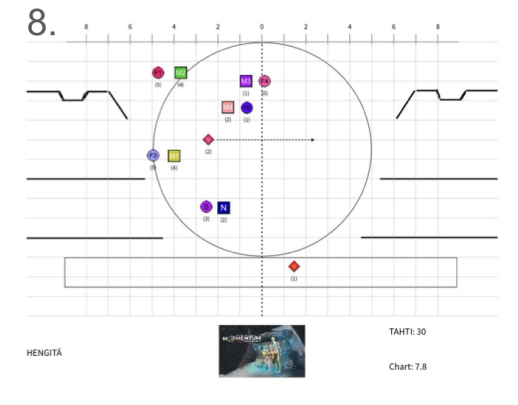
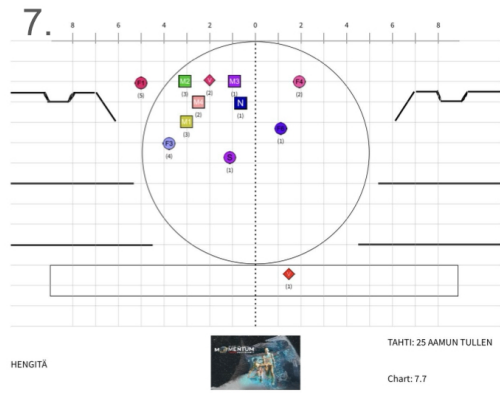
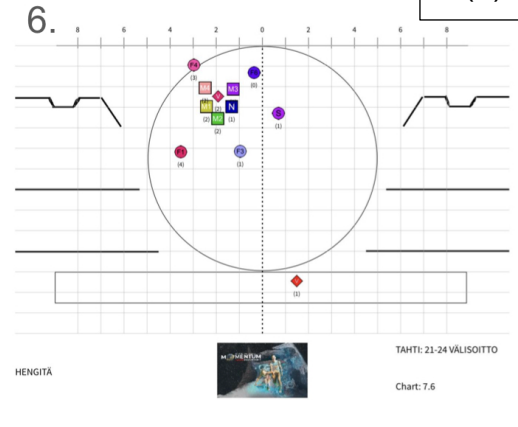
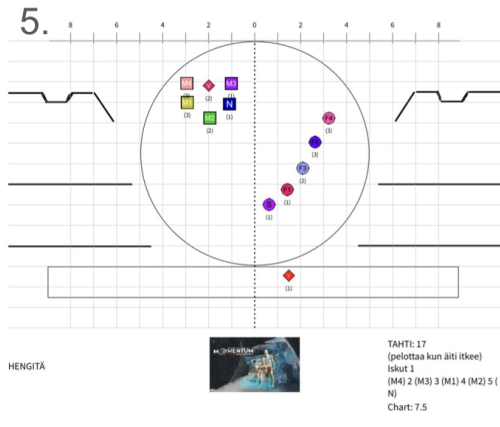
Liite 1. Hengitä

Stage Write -sovelluksella tehdyt kartat Momentum 1900 -musikaalin Hengitä -numeroon.

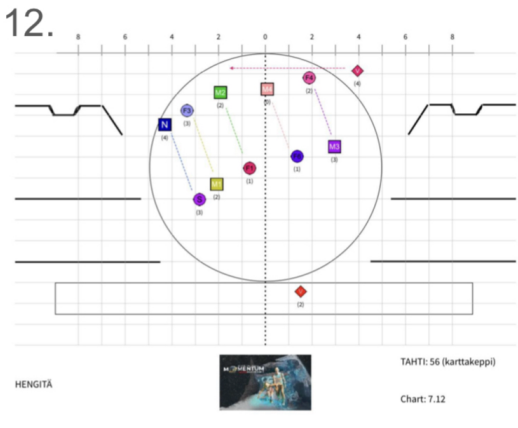
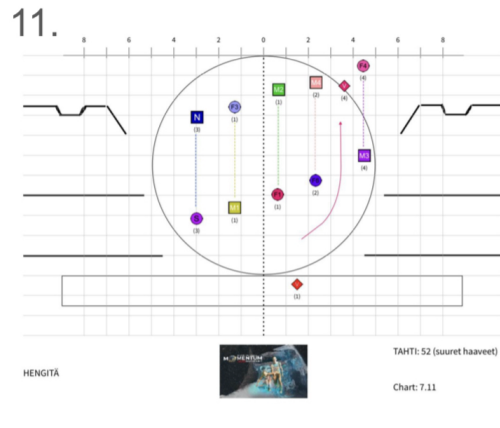
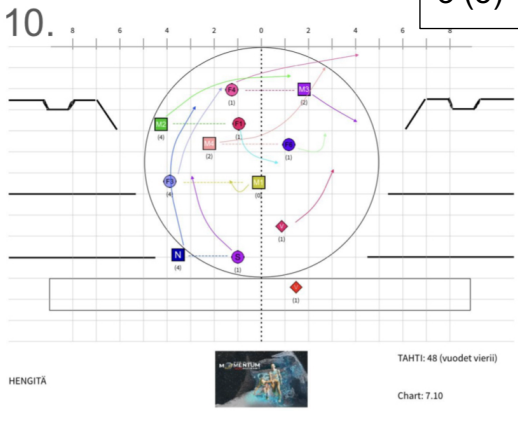
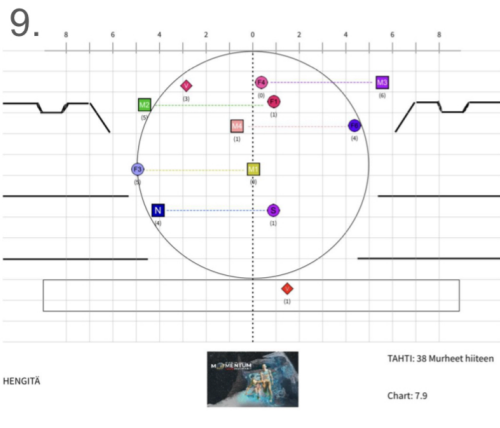

(jatkuu)

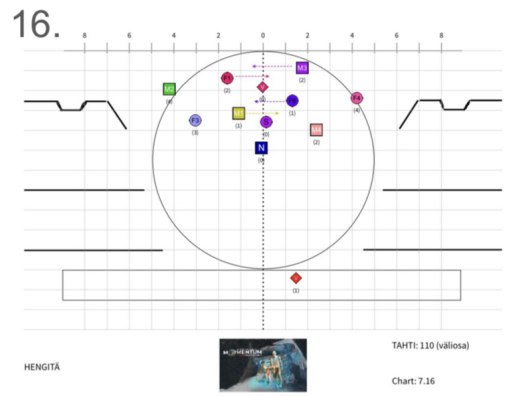
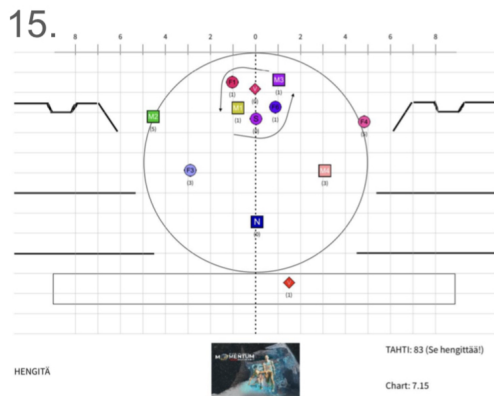
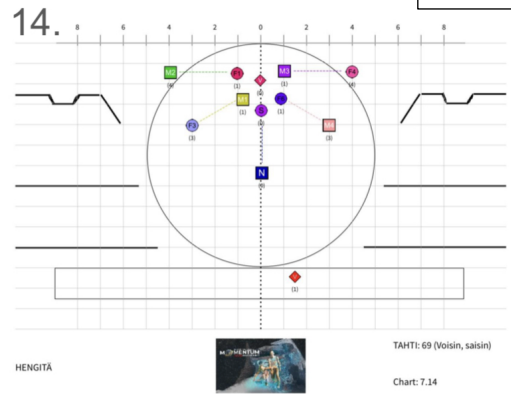
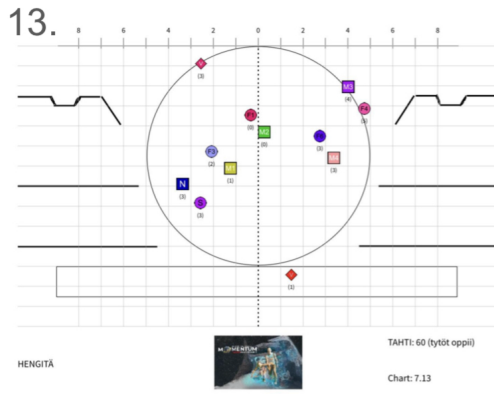
2 (5)

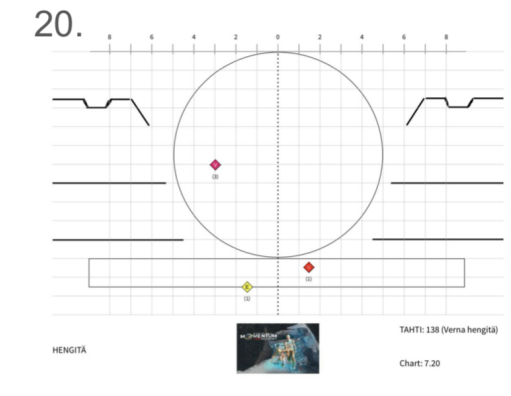
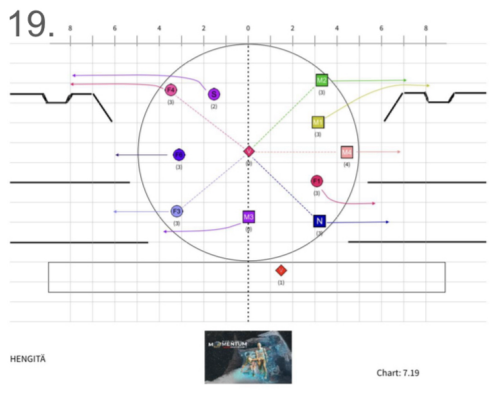
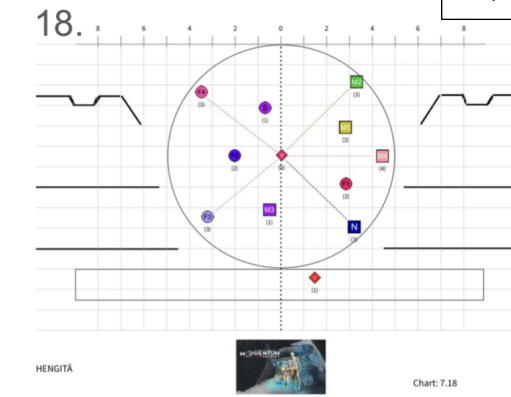
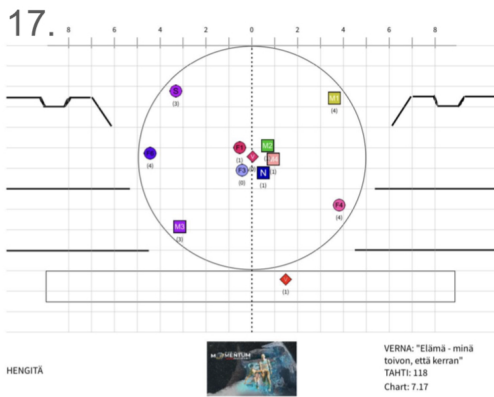
3 (5)

4 (5)

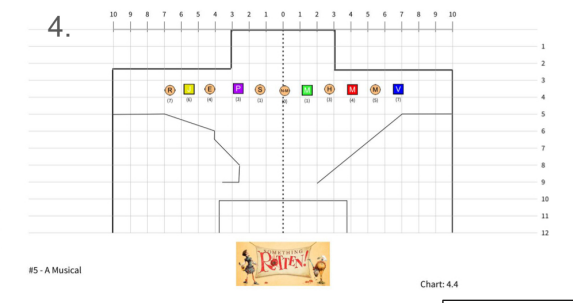
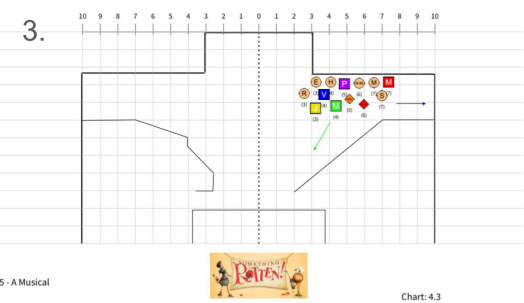
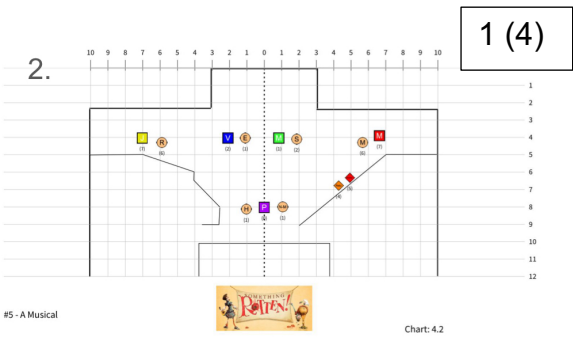
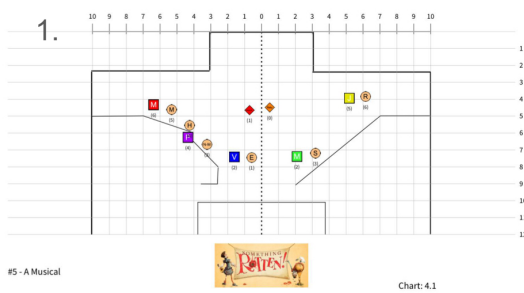
5 (5)

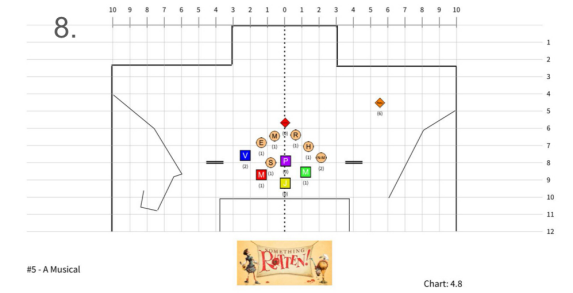
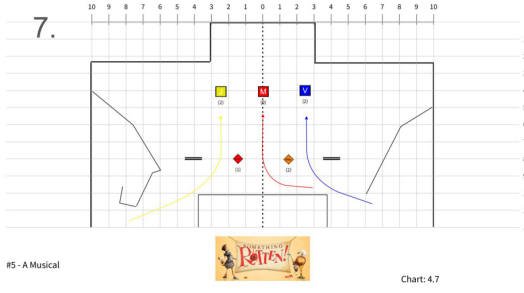
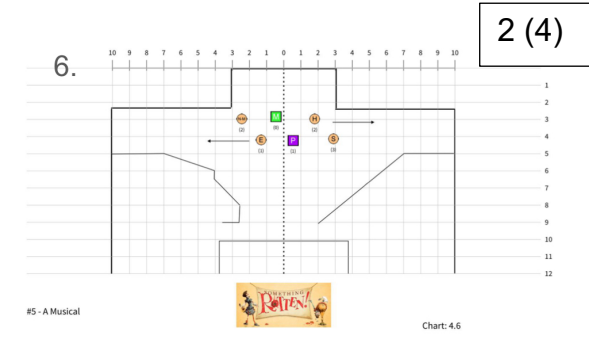
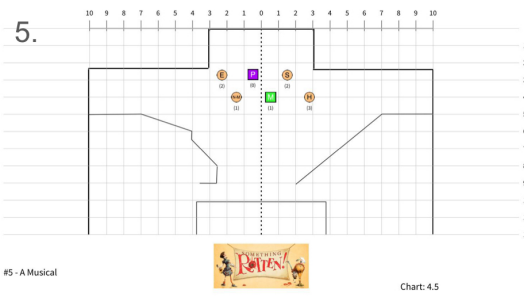
KAAVIO: Stage Write -sovelluksella tehtyt kartat Hengitä -numeroon (1-20).

Liite 2. A Musical

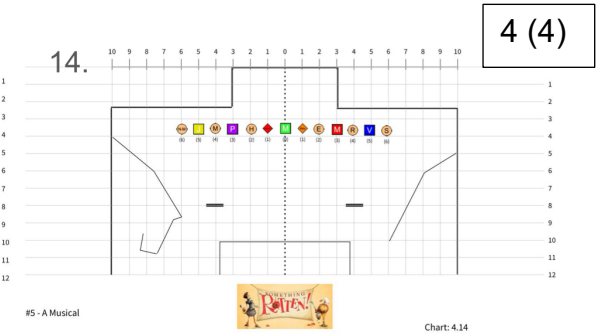
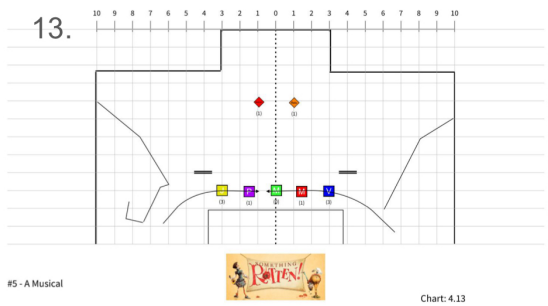
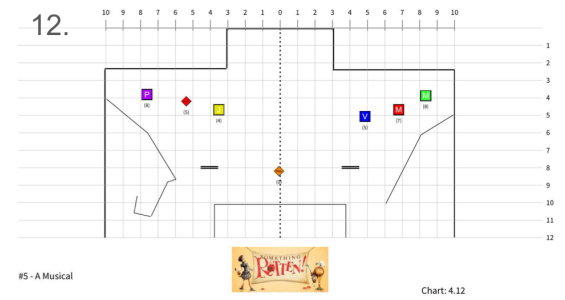
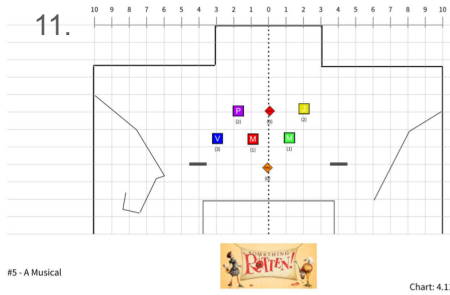
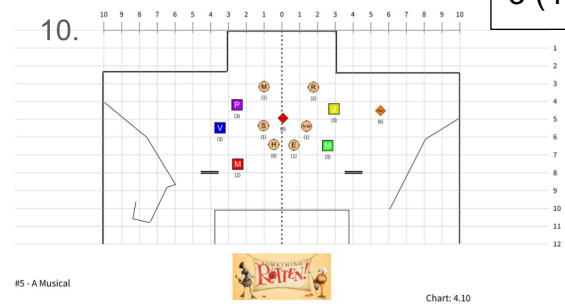
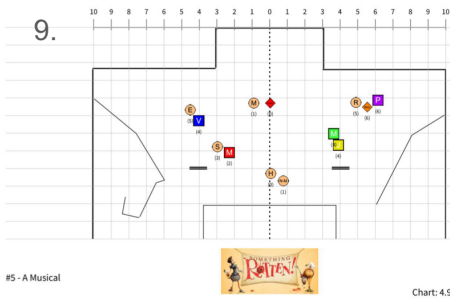
Stage Write -sovelluksella tehdyt kartat A Musical -numeroon Something Rotten -musikaalista.

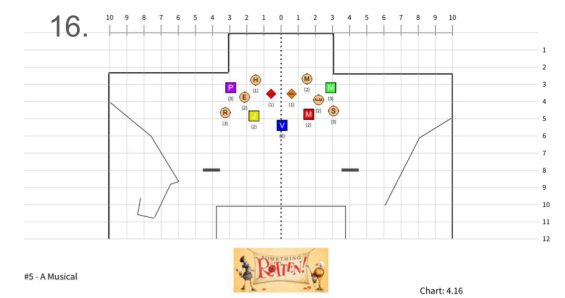
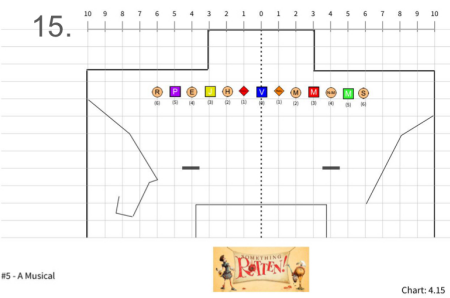
(jatkuu)

3 (4)

4 (4)

KAAVIO: Stage Write -sovelluksella tehdyt kartat A Musical -numeroon (1-16).